

NASJONALT KOMPETANSESENTER FOR LANDVIND

REGIONALT KRAFTFORUM NORDLAND, 28. NOVEMBER 2025

Stein Erik Stinessen
Advokat (H)

Advokatfirmaet Lund & Co DA
Juridisk sekretariat for LNVK, LVK, USS,
Industrikommunene og Naturressurskommunene

ses@lundogco.no
99119912

Espen A. Volden
Advokat

Advokatfirmaet Lund & Co DA
Juridisk sekretariat for LNVK, LVK, USS,
Industrikommunene og Naturressurskommunene

espen@vindkraftsenteret.no
99119904

Vindkraftsenteret

- Energidepartementet utlyste tilskudd, med frist 30. juni 2025.
- Tildelingen skjedde 3. september, hvor et konsortium fikk oppdraget:
 - Landssammenslutninga av Norske Vindkraftkommuner (LNVK)
 - Advokatfirmaet Lund & Co DA
 - THEMA Consulting Group
 - *Fridtjof Nansens Institutt*
 - *NMBU*

Formål og hovedoppgaver

- Styrke kommunenes kunnskap og kompetanse om planlegging og behandling av vindkraft på land.
- Formidle, veilede og bistå kommuner i områderegulering (plan- og bygningsloven) og konsesjonsprosessen (energiloven, NVE).
- Være en nøytral tredjepart som videreformidler kunnskap om virkninger av vindkraft på land.
- Bidra til effektiv og regelmessig behandling av vindkraftanlegg i kommunene.

Avgrensninger og andre føringer

- Gir ikke råd om kommunens holdning til konkrete utbyggingsprosjekter.
- Avgrensning mot konsultasjoner med samiske interesser (NVE har ansvar).
- Lavterskeltilbud, kostnadsfritt og tilgjengelig for alle kommuner og fylkeskommuner.

Dagens regelverk – bakgrunn

- Nye regler for planlegging av konsesjonspliktige vindkraftanlegg på land trådte i kraft 1. juli 2023
- Viktigste endring: NVE kan ikke gi konsesjon for vindkraft land før tiltaket er planavklart etter plan- og bygningsloven
- I praksis gir dette en veto-rett for kommunene

Tidligere konsesjonsregime:

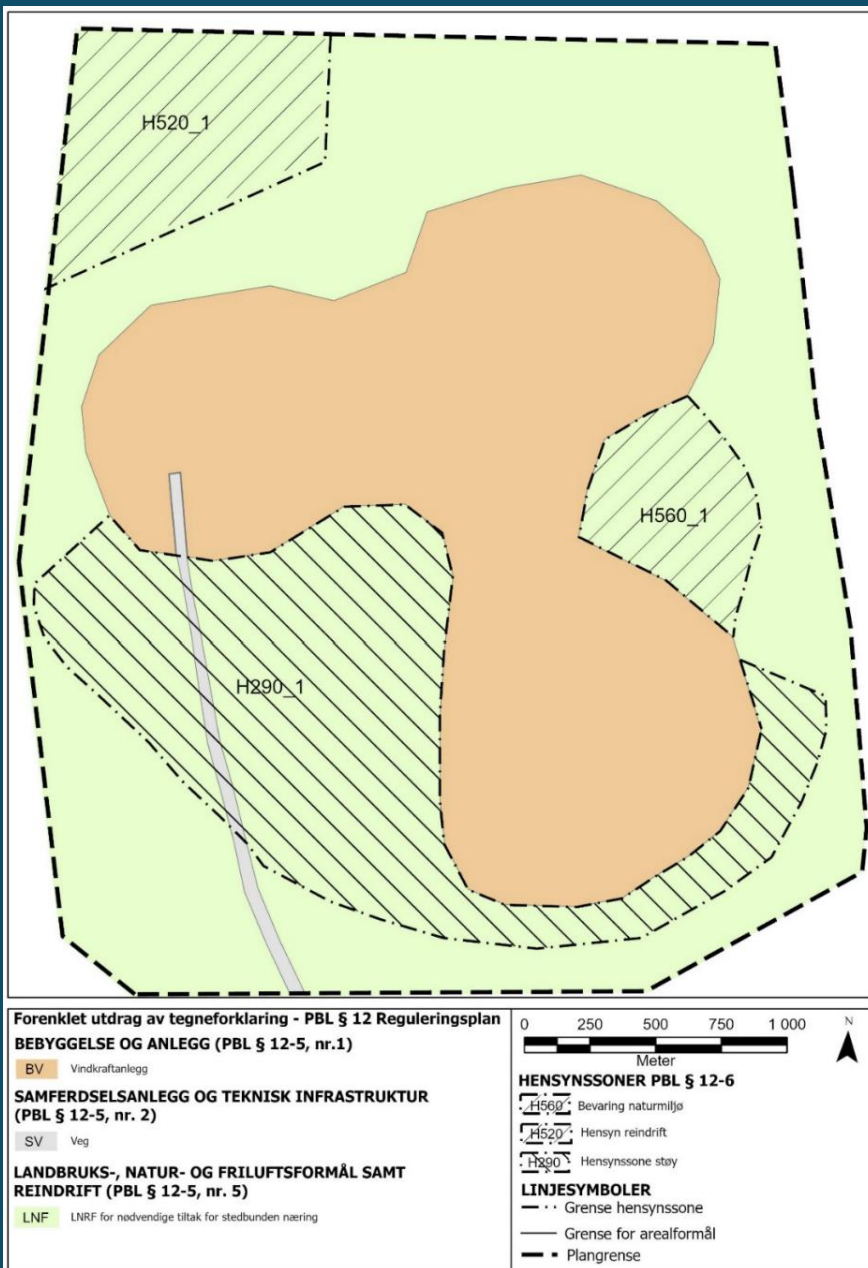
- Vindkraftverk var unntatt reguleringsplikten etter plan- og bygningsloven
- Kommunene var høringsinstanser i de statlige konsesjonsprosessene
- En vindkraftutbygging kunne ikke stride mot gjeldende arealplaner, men:
 - Det var uttrykkelig uttalt at der konsesjon var gitt, var vilkårene for dispensasjon til stede.
 - Konsesjonen kunne gis virkning som statlig arealplan
- I praksis foregikk det en del utbygging i strid med lokalsamfunnene og kommunenes ønsker.
 - Særlig ettersom forutsetningene for utbyggingen endret seg når det gikk lang tid mellom konsesjonsvedtak og utbyggingsstart

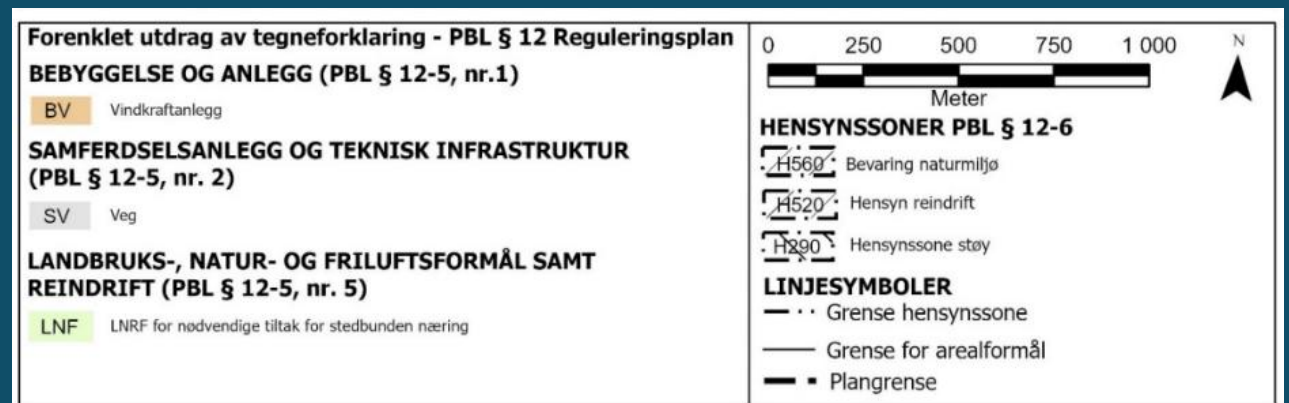
Hva kan områdereguleringen regulere?

- Områdereguleringen skal fastsette de overordnede arealmessige forutsetningene som er relevante for beslutningen om arealbruk for vindkraftanlegget.
- Forarbeidene sier at områdereguleringen skal være på et overordnet nivå:
 - ytre arealbruksgrenser med arealformålene vindkraft og adkomstveg.
 - planbestemmelser om andre forhold som kan sies å ligge innenfor de overordnede arealmessige forutsetningene som er relevante for kommunens beslutning
 - synlighet av turbiner fra bestemte kartfestede områder, maksimal høyde, inngrepsfrie områder og andre overordnede krav
- Kommunens bruk av inngrepsfrie områder i områdereguleringen kan sette beskrankninger for vindkraftanleggets utforming.
- Detaljene avklares i konsesjon med vilkår etter energiloven.

- Arealformål vindkraftanlegg.
- Adkomstveger angis som arealformål veg.
- Arealer rundt arealformålet vindkraftanlegg vil i områdereguleringen ofte settes av til LNFR.
- Alternativt angis eget underformål f.eks. reindriftsformål eller naturformål.
- I tillegg til arealformål, kan det i områdereguleringen fastsettes hensynssoner med retningslinjer som skal sikre ulike interesser eller hensyn i eller utenfor vindkraftanlegget.

De ulike stadiene i planprosessen

- Planinitiativ
- Oppstartsmøte
- Varsling og kunngjøring av planoppstart
- Utarbeidelse av forslag til planprogram
- Fastsetting av planprogram
- Utarbeide planforslag med konsekvensutredninger
- Høring og offentlig ettersyn av planforslag, herunder varsling av innsigelser.
- Sluttbehandling i kommunestyret
- Avklaring av evt. innsigelser
- Evt. klage

Kommunene kan stanse en planprosess:

1. Når kommunen mottar planinitiativ
2. Når kommunen behandler planprogram
3. Når kommunen har planforslag til første gangs behandling (før høring)
4. Når kommunen (etter høring) får endelig planforslag til behandling
5. Når kommunen eventuelt behandler klage på planvedtak

Planprosessen i kommunen kan samordnes med konsesjonsprosessen i NVE

1. Dersom kommunen ikke ønsker (å fortsette) planprosessen kan den stoppe saken, og da blir det ingen utbygging.
2. Dersom kommunen ikke ønsker resultatet, kan den la være å vedta planforslaget, og da blir det ingen utbygging.
3. Kommunen kan gå videre med prosessen og vedta områdereguleringsplanen, og da kan NVE gi konsesjon.

Produksjonsavgiften

- 2,37 øre/KWh i 2025, foreslått 2,42 øre/KWh i 2026
- Tilfaller i sin helhet vertskommunen
- Utgjorde 332 mill kroner til vindkraftkommuner for 2024
- Anslått økt til 370 mill kroner i 2025

Andre ytelser

- Eiendomsskatt: Utgjorde i 2023 ca. kr. 300 mill.
- (Utbyggingsavtaler)
- Grunnrenteskatt
- 0,2 øre/KWh i avgift til generell lokal bruk, som friluftsliv, reindrifta, kommunen, naturvernforeninger mv

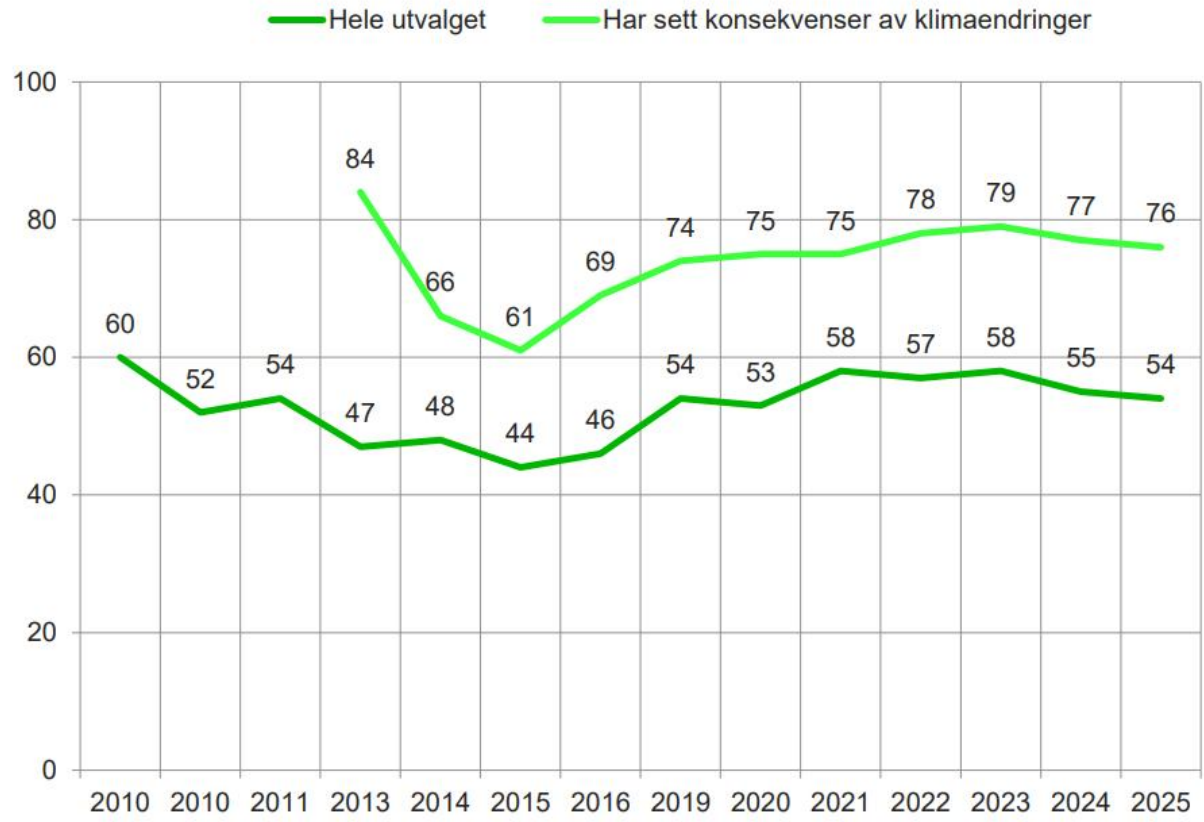
Hva kan vi bidra med?

- Bistand til administrasjonen i planbehandlingen
- Deltakelse i møter
- Veiledningsmateriale
- Webinarer
- Forskning/utredninger
- Undersøkelser – erfaringer i vindkraftkommuner
- Beregninger av økonomiske virkninger
- Vi kommer gjerne på besøk

54% er bekymret for hvilke konsekvenser klimaendringer kan få for dem selv og deres nærmeste

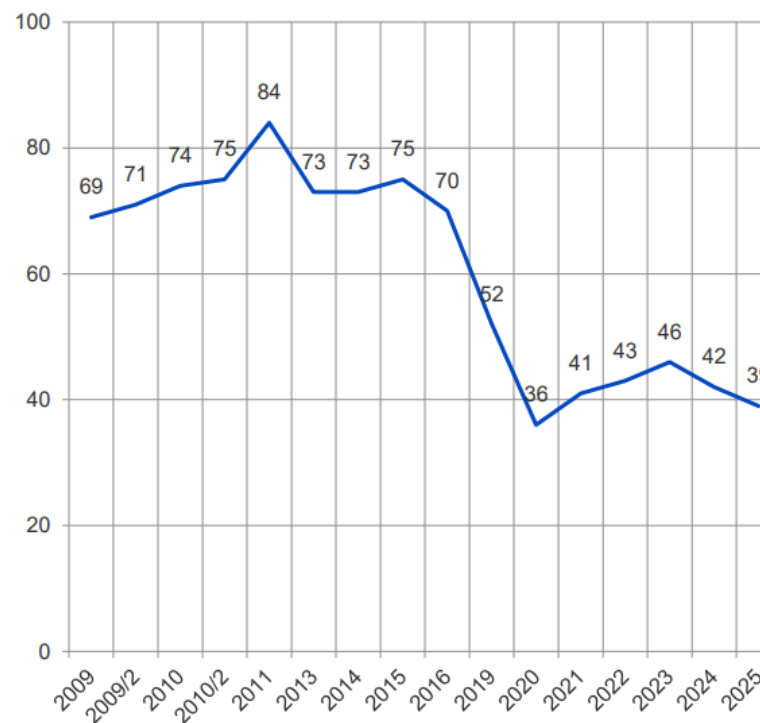

Mer satsing på fornybar energi er hva flest mener regjeringen bør prioritere for å redusere de nasjonale utslippene

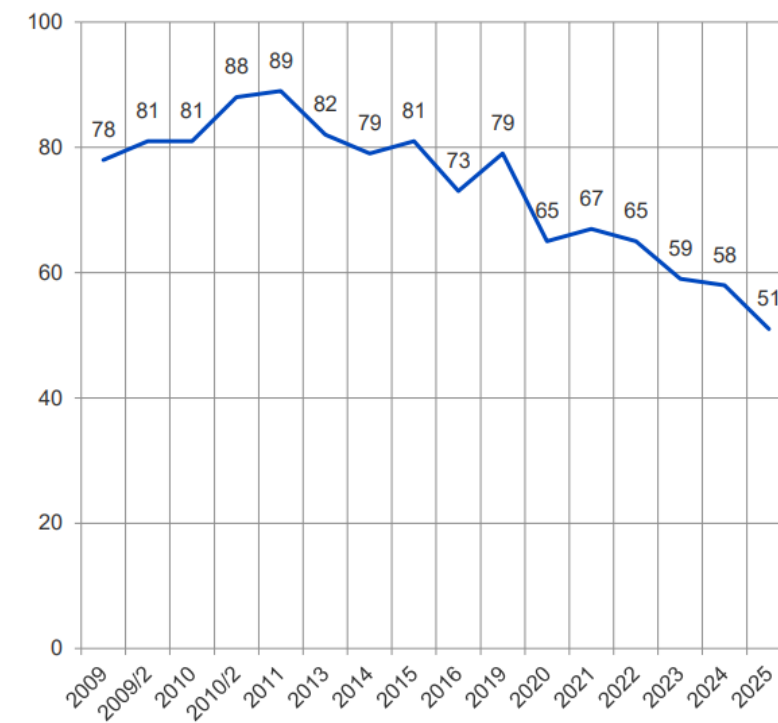

Stadig færre støtter opp om vindkraft

Vindkraft på land

Vindkraft til havs

Energikommisjonen

– NOU 2023:3

Skal klimamålene nås, betyr dette massive behov for mer fornybar kraft.

Vindkraft på land kan spille en sentral rolle for å opprettholde eller styrke kraftbalansen frem mot 2030. Samtidig er utfordringen ulike barrierer som stopper eller forsinker utbyggingen av vindkraftanlegg. De viktigste barrierene er naturhensyn, lokal aksept samt legitimitet nasjonalt.

Det er stor usikkerhet knyttet til hvor stor økning i vindkraftproduksjonen som er mulig, men kommisjonen ser det som realistisk med en produksjon av vindkraft som er i størrelsesorden 5-10 TWh høyere i 2030 enn det vi har i dag.

Vindkraft på land- Prop 1 (2024-2025)

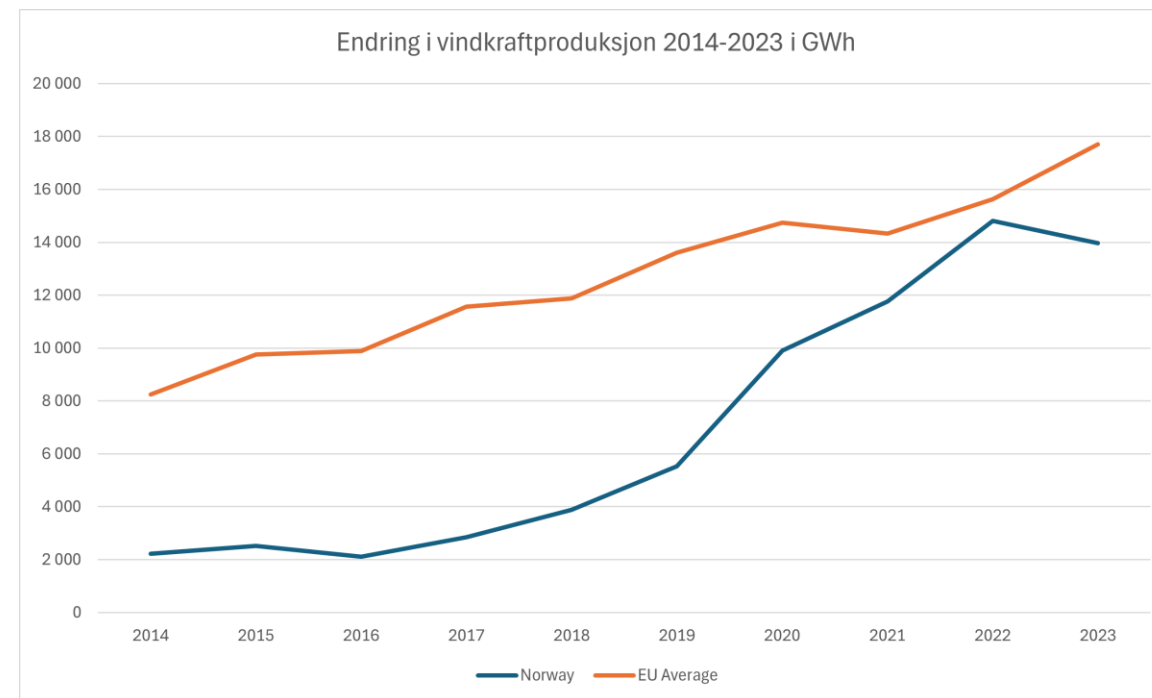
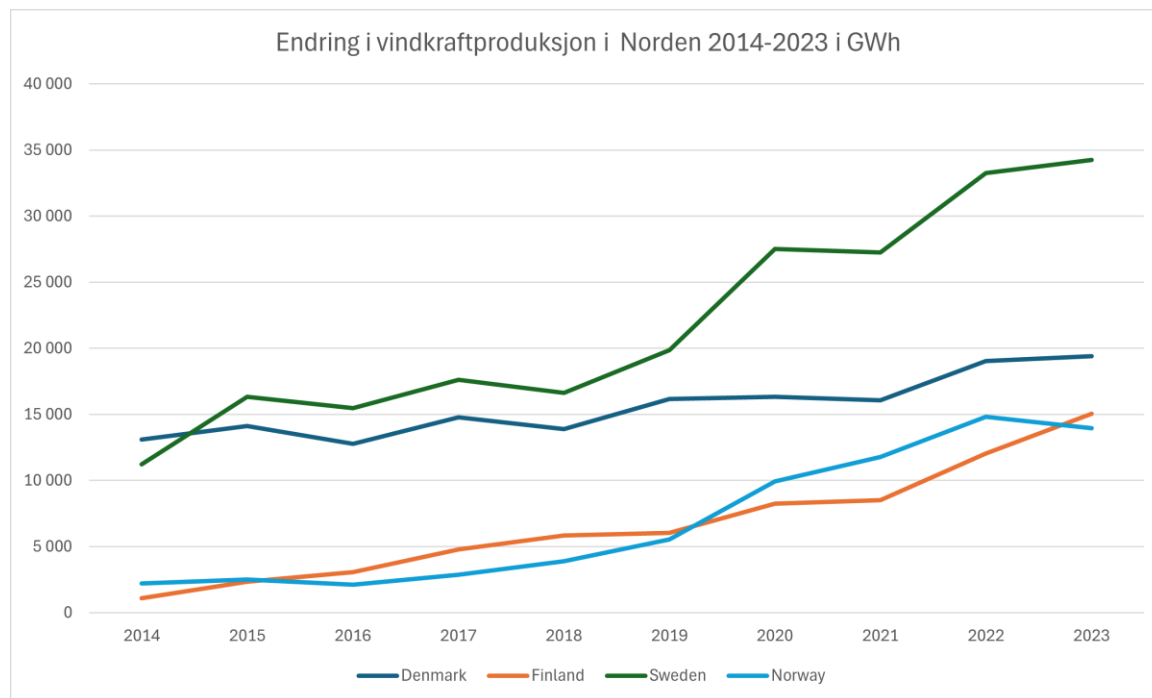
- Vindkraft på land er en viktig del av energiforsyningen vår. Norge har svært gode vindressurser, og vindkraft på land er i dag blant de teknologiene med lavest utbyggingskostnad. Regjeringen vil legge til rette for en langsiktig utvikling av lønnsom vindkraft.
- Målet til regjeringen om lavere utslipp, etablering av nye, grønne næringer og industriutvikling krever tilstrekkelig tilgang på kraft og overføringsnett.
- Tilgang på fornybar kraft vil være en forutsetning for at prosjekt som skal bidra til lavere utslipp, skal være lønnsomme.

Vindkraft har en nøkkelrolle i den grønne omstillingen

- Forutsigbare strømpriser og styrking av kraftsystemet
- Vindkraft er sentralt for å øke fornybarutbygging
- Kongsesjonsbehandlingen gjenåpnet i 2022 der kommunene samtykket til det

«Sol og vindkraft på land er blant de helt nødvendige teknologiene for å nå klimamålene, fordi de er teknisk modne, og mange steder det mest kostnadseffektive alternativet for ny kraftproduksjon (...)

Energieffektivisering er viktig, men ikke tilstrekkelig»

Miljødirektoratet: Vindkraft på land nødvendig for å nå klimamålene

Miljødirektoratet mener det kan bygges mer vindkraft på land med akseptable miljøkonsekvenser. Havvind er ikke nok.

Miljødirektoratet heier på mer vindkraft på land. Vindkraftanlegg, som Bjerkreim vindkraftverk på bildet, er nødvendige for å nå klimamålene, mener direktoratet. (Foto: Norsk Vind AS)

Innst. 115 S (2024-2025) Handlingsplan for naturmangfold

*Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, merker seg at prinsipp C er et nytt prinsipp, som fremhever behovet for tilstrekkelige arealer til fornybar kraftproduksjon, kraftledninger, forsvarsformål og samfunnskritisk digital infrastruktur. Flertallet vil understreke viktigheten av å se klima og natur i sammenheng, og betydningen **fornybar** kraft har for å kutte utslipp og unngå globale temperaturøkninger i årene fremover. Flertallet støtter derfor prinsippet om at særlig samfunnsnyttige formål som **fornybar** kraftproduksjon, kraftledninger, samfunnskritisk digital infrastruktur og forsvar skal vektes tungt ved konflikter mellom utbyggingsformål.*

Statlige planretningslinjer for klima og energi, 20. desember 2024

- Retningslinjene skal legges til grunn ved kommunal, regional og statlig planlegging etter plan- og bygningsloven, og kommunal virksomhet.
- Statlige, regionale og kommunale organer skal i sin planlegging og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven eller annen lovgivning legge til rette for:
 - effektiv og fleksibel energibruk
 - utbygging av fornybar energi
- Kommunene bør legge til rette for mer fornybar energiproduksjon og avklare behovet for vindkraft og solkraft.
- Når det planlegges større utbyggingsområder skal det vurderes om det kan produseres fornybar energi på området.

NRK Oppsynsmannen 2024

- Vindkraftanlegg er et viktig klimatiltak, men bidrar til nedbygging av natur
- Men klimatiltak skal også redusere tap av natur, forårsaket av klimaendringer: flom, skred, ekstremvær, havnivå mm.
- På sikt er derfor landbasert vindkraft **positivt** for naturen

NASJONALT KOMPETANSESENTER
FOR LANDVIND

[Samarbeidspartnere](#)

[Om oss](#)

[Nyheter](#)

[Kontakt oss](#)

Velkommen til Vindkraftsenteret

Nasjonalt kompetansesenter for landvind er opprettet med støtte fra Energi-departementet for å styrke kunnskap og kompetanse om kommunal planlegging og behandling av vindkraft på land. Vårt formål er å bistå kommuner over hele landet med veiledning og rådgivning, slik at de kan håndtere vindkraftprosjekter effektivt og i tråd med gjeldende regelverk.

[Les mer](#)

